

'Ik detoneer zelfverzekerd'

Industrieel ontwerper Ineke Hans (1966) maakt furore. Ze werkt voor internationale merken, ze wordt aangekocht door grote musea en wint prijzen voor producten. Niet gek voor een meisje van het platteland dat eigenlijk veearts had moeten worden.

TEKST: MINOU OP DEN VELDE | BEELD: BRENDA VAN LEEUWEN | VISAGIE: MANOUS NELEMANS

KOKEN IS SAAI

"Deze objecten voor de keuken heb ik ontworpen voor Royal VKB. Grappig, want ik kook nooit, dat vind ik saai. Ik moet altijd de afwas doen. (lacht) Daarom wilde ik een knoflookpers maken die je makkelijk schoon kunt maken, van een roestvrijstaal dat de geur neutraliseert. Dat zwarte schaaltje is voor nat fruit. Het snijplankje lijkt net vlees, het is uit leutigheid ontworpen. Maar wel van gerecycled materiaal, perfect voor snijplanken. Met deze soepkom kun je in je andere hand de afstandsbediening houden. (lacht) Ik kijk altijd naar hoe mensen zich gedragen. Voor de tv eten mag niet, doen we wel. Dat soort onaangepast gedrag inspireert me." ▶

RAAR KIND

“Deze foto heb ik uitgekozen omdat de plek waar je woont heel belangrijk is voor hoe je je voelt. In de zomervakanties was ik veel bij mijn opa en oma van vaderskant in Overijssel. Kijk, daar woonden zij, in een prachtig natuurgebied. Mijn ouders komen van de boerderij. Mijn opa werd boerenknecht op zijn 13de. Hij reed rond op een grote witte schimmel zonder zadel en haalde de koeien uit het weiland. Fantastisch. Soms krijg ik kromme tenen van mensen die in grote steden wonen en op de natuurtoer gaan, biologisch eten en weekendjes doorbrengen op het platteland, maar wel om 17 uur een glas prosecco willen. Als jij het echte platteland wilt, moet je gewoon met je poten in de stront staan en hard werken. Ik kom uit een eenvoudig gezin, uit

Zelhem, in de Achterhoek. Verschrikkelijk dorp. Mijn ouders waren er import en ik was een raar kind. Ik kon niet zo goed omgaan met mensen, en over koetjes en kalfjes praten. Vraagstukken als: als ik de kleur rood zie, zie jij dan hetzelfde, vond ik interessanter. Thuis was ik de hele tijd mijn kamer aan het veranderen. Ik zette mijn plannen eerst op tekening en ging vervolgens met meubels schuiven. Ik was een eigenheimer, in mezelf gekeerd. Zo'n dorp trekt dat niet, zo'n buitenbeentje. Ik voelde me daar ingeklemd. Maar bij mijn grootouders had ik mijn eigen wereld. Dag in dag uit zat ik aan het water. Ik bouwde hutten of filosofeerde wat. Sinds een jaar heb ik een studio in Londen. Ik zit daar opnieuw aan het water, helemaal alleen lekker na te denken. Zo fijn!”

‘Ik was een raar kind. Ik kon niet zo goed omgaan met mensen, was in mezelf gekeerd’

SCHETSEN EN BOUWEN

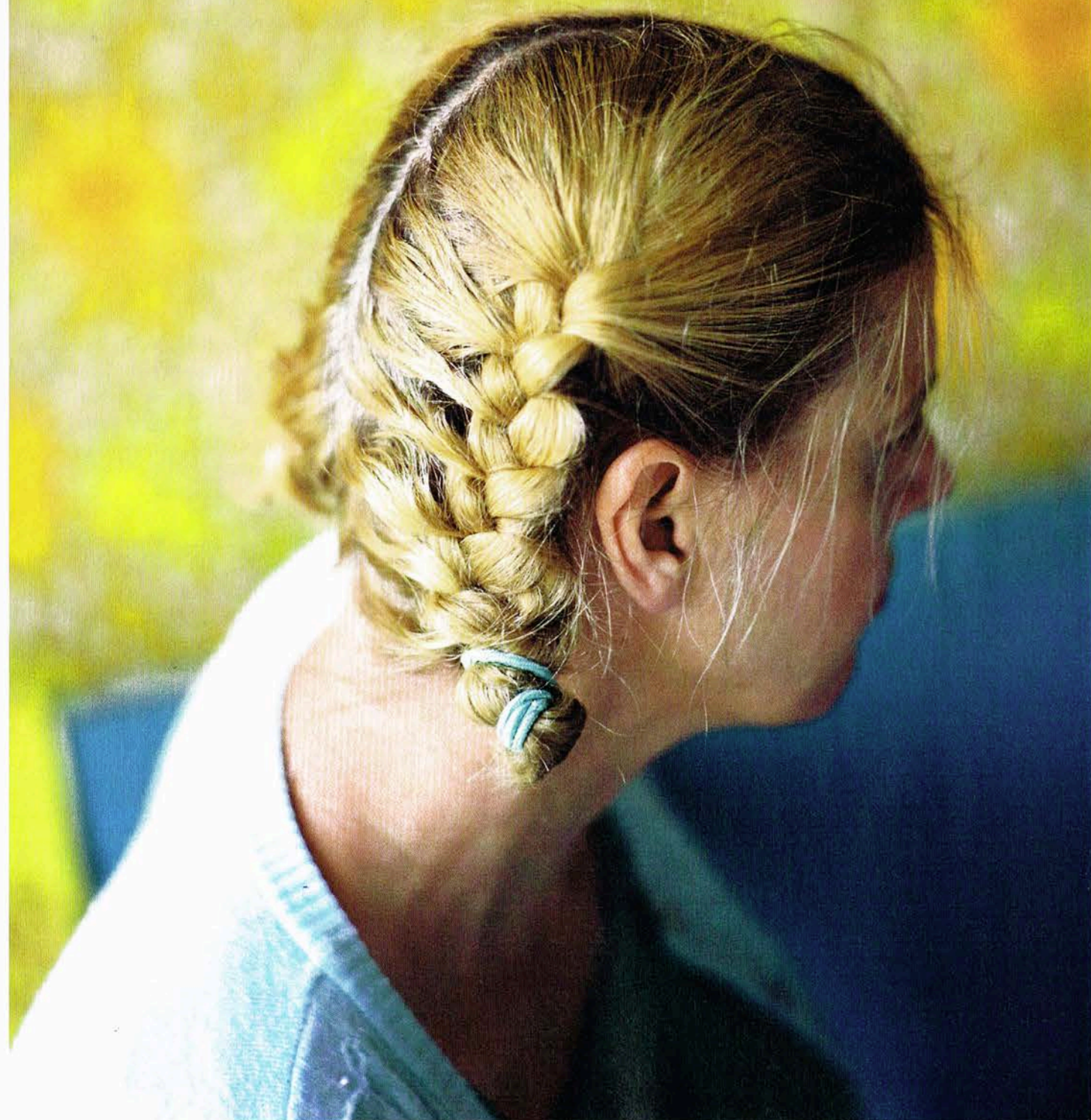
“Thuis werk ik altijd op deze bank. Ideeën rijpen eerst lang in mijn hoofd. Daarna ga ik schetsen en modelletjes bouwen. Het ontwikkelen van een stoel kan drie, vier jaar duren. Mijn vader was de gemeentearchitect van Zelhem. Ik ben geboren in het huis dat hij ontworpen heeft. Maar ik heb nooit architect willen worden. Dat duurt me te lang. Na tien jaar is zo'n gebouw af en denk je: ik sta naar een oud idee te kijken.”

TWEE EIGENHEIMERS

“Dit is het thuisatelier van mijn man Alphons, het ligt onder onze woonkamer. We kennen elkaar al vanaf de kunstacademie, begin 20 waren we toen. Het was een feest van herkenning. Hij is ook een eigenheimer, even bezeten van zijn vak als ik, en komt uit eenzelfde soort nest, van het platteland. Hij staat met beide benen op de grond. We geven elkaar vrijheid. Maar alles wat er echt toe doet, bespreek ik met hem.” ▶

‘Mijn vlechten heb ik al tien jaar. Mijn oma’s droegen ze ook. Puur praktisch’

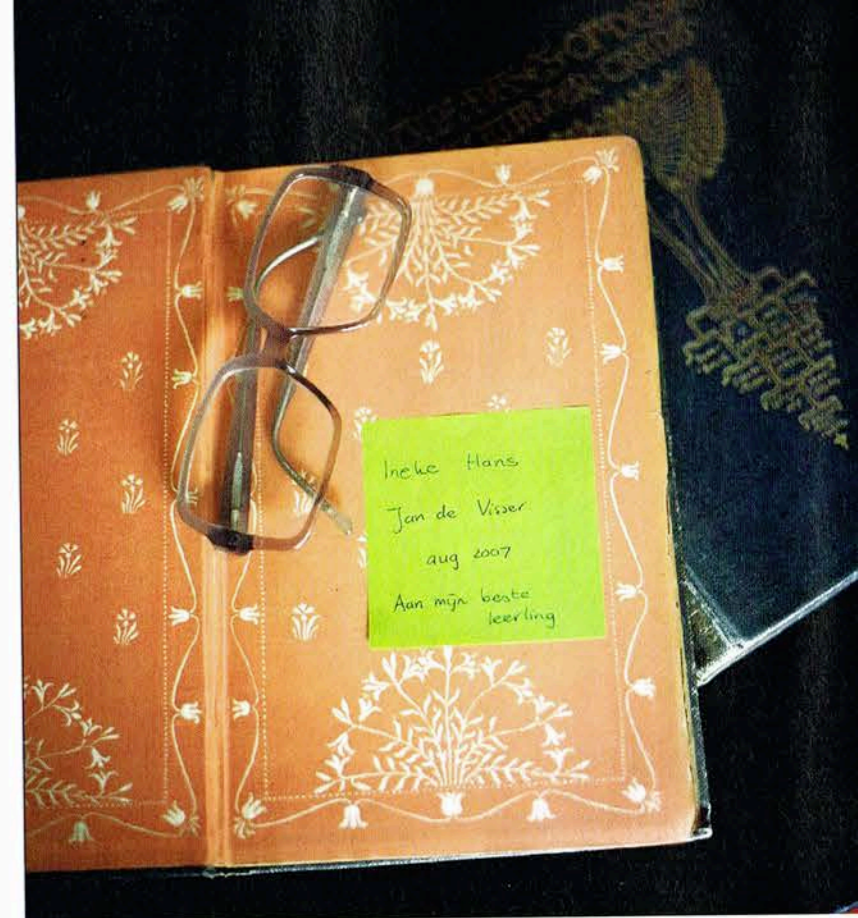

GRIET MET VLECHTJES

“Mijn vlechten heb ik al tien jaar. Mijn oma’s droegen ze ook. Mijn oma van moederskant liep zelfs in klederdracht. Voor mij zijn vlechten puur praktisch. Als ik met een kolomboor werk, moet mijn haar naar achteren. Veel ontwerpers lopen erbij volgens de boekjes, in een zwart pak, met een laptop onder hun arm. Ik hou van kleur en draag graag een stippenjurk. Vroeger dacht ik als ik naar een opdrachtgever ging: misschien moet ik niet te veel als clown gaan. Tegenwoordig ben ik zo zelfverzekerd dat ik durf te detoneren op plekken waar iedereen met samengeknepen billen naar binnen moet. In 2011 heb ik een projectstoel voor kantines ontworpen voor Ahrend. Daar merkte ik dat sommige mensen op de productievloer dachten: gaat die griet met vlechtjes ons vertellen wat we moeten doen? Maar door mijn achtergrond kan ik goed omgaan met mensen in fabrieken. In mijn studio heb ik een grote werkplaats. Ik kan lassen, en met hout en metaal werken. Als ik bij bedrijven iets laat produceren, kan ik makkelijk zeggen: als je het eens zo doet? Zeker als vrouw is dat prettig, dat je laat blijken: ik weet het. Want die hele opdrachtwereld is echt een mannenwereld.”

INEKE HANS (1966)

Ze studeerde aan de Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem én aan het Royal College of Arts in Londen. Na haar afstuderen in 1995 werd ze een succesvol industrieel designer. Ze ontwerpt meubels en producten voor internationale merken als Arco, Cappellini, Swarovski, Magis en Ahrend. Haar keukengerei voor Royal VKB leverde haar designprijzen op voor o.a. de knoflookpers. Ook is haar werk aangekocht door grote musea als het Stedelijk Museum in Amsterdam, het Victoria & Albert Museum in Londen en The Art Institute in Chicago. Ineke Hans heeft een eigen studio in Londen. Inekehans.com

UIT DE BAND SPRINGEN

“Mijn ouders vonden het belangrijk dat ik doorstudeerde. Ze hoopten dat ik veearts zou worden, en hielden hun hart vast toen ik naar de kunstacademie ging. Ze kenden een heleboel wereldse dingen niet. Ze spreken dialect en ik praat in het Nederlands terug, wonderlijk. Mijn moeder wist bijna niet hoe ze contact moest maken met andere mensen. Haar stiefmoeder verloor haar eigen zoon en is als een kloek op mijn moeder gaan zitten. Ze mocht het erf niet af en ze mocht niet zwemmen, want o jee, straks verdrink je. Ze is opgevoed met angst. Ik heb moeten vechten thuis, om een bepaalde vrijheid te krijgen. Mijn moeder heeft ons beschermd opgevoed, beklemmend. Ze is lief, maar was overbezorgd. Op m’n 16de kreeg ik een diepe crisis en sprong uit de band. Ik trok het niet meer. Als kind doe je mee met de gezellige, gezapige din-

gen, tot je denkt: verdomme, wanneer gaan wij nou eens iets spannends beleven? In die tijd kreeg ik een fantastische docent kunstgeschiedenis en handvaardigheid. Hij begon elke ochtend met een Griekse mythe. Er ging een wereld voor me open. Ik dacht: misschien is kunst ook wat voor mij! Toen ik naar de kunstacademie ging, gaf hij me de catalogus van de Sonsbeek-tentoonstelling die dat jaar plaatsvond, met een motto: ‘Of je nu snel of langzaam loopt, de weg blijft even lang.’ Schattig hè? Toen hij overleed kreeg ik dit boek, *Line and form* van Walter Crane, met voorin een briefje: ‘Voor mijn beste student.’ Een jaar of tien geleden gingen we met de familie naar een doolhof. Zij renden als een dolle naar het midden. Ik liep rustig dat hele doolhof rond. Toen ik aankwam, riepen ze: wij waren er al lang hoor! Dat is een beetje het gevoel.” ▶

BOERENWIJSHEID

“In 2011 deed ik een project op Fogo Island, tussen Canada en Groenland. De dames daar breien dit soort handschoenen. Die stippen, dat is een oude methode om te decoreren en de draden aan de binnenkant creëren een luchtlaag waardoor je handen warmer blijven. Het is daar soms -35. Dat vind ik mooi, een oplossing die decoratief én praktisch is. Boerenwijsheid, waarbij je denkt vanuit je omgeving. Vroeger waren gebruiken en voorwerpen lokaal gebonden. Bij mijn grootouders gingen wij tijdens Pasen eieren gooien. Die werden geverfd met

uienschillen, in een bloempatroon dat alleen daar voorkomt. Fantastisch. Op Fogo Island werd tot aan de jaren 60 geleefd van de visserij. Alle jongens gingen tot hun 9de naar school, daarna moesten ze hun vaders helpen op zee. Eén vissersdochter ging naar de universiteit, begon een bedrijf, verkocht het en werd een van de rijkste vrouwen van Canada. De visserij op Fogo Island was teruggelopen, de bevolking vergrijsde. Zij ontwikkelde een plan voor nieuwe bedrijvigheid en vroeg mij om houten meubilair te ontwerpen voor een herberg, de Fogo Island Inn. Dat meubilair moest worden gemaakt door de mannen van het eiland, maar zij konden geen tekeningen lezen. Zij hadden van hun vaders leren timmeren, via mondelinge overdracht. Het werd een mooie samenwerking. Ik vond het fijn dat het niet zulke pretentieuze mensen waren.”

DE ULTIEME STOEL

“Bij mijn burens staat van dat Hartman-klapmeubilair in de tuin. Zo'n stoel kost soms een paar euro en zakt binnen een seizoen door. Deze Air Chair van Magis is ontworpen door Jasper Morrison en vervaardigd met behulp van luchtinjectie. De helft van de poten bestaat uit lucht, waardoor je gewicht bespaart en toch een stoel krijgt die lang meegaat, en voor een designstoel betaalbaar is. Ik wil ook de ultieme stoel maken, voor een groot publiek, met een sympathiek prijskaartje. Dat is een grote drive.”

NIEUWE PRIKKELS

“Op vakantie koop ik graag dit soort domme maar leuke souvenirs. Mijn opdrachtgevers vinden mijn speelse geest soms raar. Mijn ontwerpen zijn strak en uitgekleeft. Maar ik ben ook dol op decoratie en folklore. Ik merk dat de buitenwereld daar moeite mee heeft, maar zelf voel ik dat het bij elkaar hoort. Na de kunstacademie in Arnhem heb ik vijf jaar in Londen gestudeerd, aan de Royal College of Arts. Alles viel op zijn plek. In zo'n stad als Londen moet je jezelf overeind houden. Je ontwikkelt zelfverzekerdheid en komt los van je achtergrond. Zelhem voelde heel ver weg. Twee jaar geleden dacht ik: ik wil geen 99 worden en denken: had ik maar. Ik ga terug naar Londen. Mijn zoon Felix is nu 16, die wordt er echt niet vrolijk van als ik chagrijnig thuis zit met een kopje thee. Ik kan zo doorgaan en elke dag mijn medewerkers aansturen in de studio. Maar telkens door hetzelfde hoepeltje springen, gaat vervelen. Ik wil nieuwe prikkels, avontuur! Sinds een jaar zit ik de meeste tijd in Londen, lekker te werken in mijn eentje. Ik organiseer salons – avonden waarop ik met ontwerpers, producenten en denkers zeer waardevolle gesprekken voer over de toekomst van het meubel en de veranderende positie van de ontwerper. In grote steden worden de ruimtes kleiner en duurder. Meubels krijgen een dubbelfunctie, mijn bijzettafel kan ook een trapje zijn. Sommige mensen vragen: ga je nu naar Londen omdat je ouder wordt? Nee, ik wil vooral doen wat ik leuk vind. Misschien komt dat voort uit mijn jeugd. Ik weet dat als je het niet fijn hebt, je je leven naar je hand moet zetten. Je moet jezelf inspireren, anders loop je vast en wordt het saai.” ■

